

EU-magasinet

Nyhetsbrev fra Europakommisjonens delegasjon til Norge og Island 3 - 2005

Her er noen av temaene du kan lese mer om:

REACH: en ny epoke for kjemisk sikkerhet i Europa s. 1-2

Lederartikkel s. 2

EUs maritime politikk: ny sjøsikkerhetspakke fra Kommissjonen s. 3

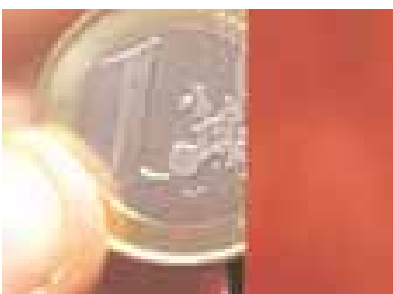
Forskning big business i EU – mulighetenes marked for norsk forskning s. 4-5

Nye energipolitiske initiativer i EU s. 5

EUs nordlige dimensjon s. 6

Enklere og billigere å betale s. 7

Kort nytt s. 7

Sikkerhetspolitisk seminar s. 8

Redaksjonen avsluttet
21.12.2005

REACH: en ny epoke for kjemisk sikkerhet i Europa

Kommisjonens forslag om ny kjemikalielovgivning er mye debattert i disse dager. REACH er et viktig initiativ for å sikre miljø og helse. Så snart det er i bruk, vil det bidra til økt bevissthet omkring kjemikalier, styrke sikkerheten og øke forbrukernes tillit til kjemiske produkter som de kommer i kontakt med. Initiativet vil også bidra til nyttenking og fremme bruk av mindre farlige kjemikalier.

Dagens system er utilfredsstillende

Dagens regelverk for kjemikalier har vist seg ute av stand til å identifisere risiko knyttet til mange kjemikalier og man har ikke kunnet reagere raskt nok når risikoer først er blitt identifisert. Dagens system skiller mellom eksisterende og nye stoffer. Eksisterende stoffer er stoffer som var på markedet før 1981. Mens nye stoffer må notifiseres og testes også for små mengder, finnes det ingen tilsvarende regler for eksisterende stoffer. En uheldig konsekvens av dette systemet er at det har oppmuntret til bruk av eksisterende stoffer som ikke har vært testet og dermed bremse forskning og innovasjon.

Per i dag mangler vi kunnskap om virkningene på helse og miljø for mer enn 99 % av det samlede volum av kjemikalier på markedet.

For å møte disse utfordringene, foreslo Europakommisjonen i oktober 2003 et system for registrering, evaluering, og godkjenning av kjemikalier, REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals). Målet er å beskytte helse og miljø og samtidig ivareta næringslivets konkurransevne.

1 EUR: 8,0495 kr
(21. desember 2005)

Forts. side 2

Økt norsk EU-engasjement?

Norge har fått en ny regjering i høst og det spekuleres naturligvis over de politiske konsekvensene på ulike områder. Jeg tror at de fleste utenlandske observatører tross alt slås mer av kontinuiteten og harmonien i norsk politikk enn av de partipolitiske forskjellene. Det gjelder også europapolitikken. Jeg synes den forrige regjeringen drev norsk EU-politikk på en aktivt og positiv måte, men jeg noterer meg at den nye regjeringen har planer om å være enda mer aktiv. Framfor alt har man løftet frem behovet for å diskutere mer aktivt det som foregår i EU og mer energisk utnytte de muligheter som EØS-avtalen eventuelt kan gi i forhold til innflytelse på et tidlig stadium. En rapport fra Riksrevisjonen har påpekt svakheter på en del områder. Jeg synes det er en prisverdig ambisjon regjeringen har lagt frem. Samtidig vet jeg av erfaring hvor vanskelig det er for et utenforstående land å forsøke å påvirke EU via indirekte kanaler. Selv var jeg svensk diplomat i Brussel på slutten av 80-tallet da Sverige forsøkte seg på samme kunststykke. Saken har ikke blitt enklere i et utvidet EU med kompetanse på langt flere områder.

Media har spekulert en del i hvordan Norge skulle kunne nedlegge "veto" mot beslutninger i EØS. Jeg tror for min del på fortsatt harmonisk samarbeid mellom EU og EFTA-landene innen EØS. Vi vet alle at avtalens verdi for EFTA-landene står og faller på en homogen gjennomføring av beslutninger som berører det indre marked. Vi har sammen lyktes i å tilse at beslutningsprosessen hittil har blitt gjennomført på en dynamisk måte og basert på full homogenitet. Dette er utgangspunktet for avtalen, og jeg er overbevist om at homogeniteten kommer til å forbli vår ledestjerne.

EU har den siste måneden også stått i fokus i norsk media da to spanske trålere ble ført i havn i Tromsø av Kystvakten på grunn av anklager om overfiske og bruk av for finmaskede nett. Kommissjonen i Brussel uttalte seg i spørsmålet i slutten av november i anledning et møte med EUs fiskeriministre. Der ble det slått fast at anklagene mot de spanske trålerne, hvis de kan bekreftes, også innebar alvorlige brudd på EUs lovgivning på området. Det er viktig å slå fast at EU og medlemslandene tar overfiske og brudd på regelverket like alvorlig som det Norge gjør. Vi har ingen problemer med at Norge inspiserer båter fra våre medlemsland, men vi anser at det er "flaggstaten", det vil si det landet fartøyet kommer fra, som har ansvar for å reise tiltale og dømme de ansvarlige. EUs posisjon i dette rettslige spørsmålet deles av et flertall av land og har vært den samme siden Norge unilateralt etablerte en fiskevernsoner rundt Svalbard. Vi er derfor uenige på dette punktet, men EU har signalisert at vi ønsker dialog med Norge for å forsøke å løse problemet i samarbeid.

Percy Westerlund

Forts. fra side 1

REACH i fire begreper

1. Registrering

Registrering er nøkkeelementet i REACH. Næringslivet skal registrere stoffer der produksjon eller import overstiger ett tonn per år i en database. Registreringen må inneholde informasjon om egenskaper, forventede bruksområder og sikker håndtering av kjemikaliene. Omfanget av informasjonen vil stå i forhold til produksjonsvolum og risiko knyttet til stoffet.

Informasjon om sikkerhet blir formidlet i hele omsetningskjeden for å beskytte arbeidstakernes og forbrukernes helse og for å beskytte miljøet.

Det er ikke lenger myndighetene, men industrien som vil ha ansvar for å skaffe relevante opplysninger om kjemikaliene. Et stoff som ikke er registrert når det burde være det, kan verken produseres eller importeres.

Et nytt europeisk kjemikaliebyrå vil få ansvar for bl.a. å forvalte databasen.

2. Evaluering

Evaluering vil gjøre det mulig å sjekke at næringslivet respekterer sine forpliktelser og dermed unngå unødvendig testing. Ikke alle stoffer som

registreres vil bli evaluert, men nasjonale myndigheter vil til enhver tid ha anledning til å undersøke stoffer når det foreligger mistanke om helse- og miljørisiko.

3. Godkjenning

De farligste stoffene for miljø og helse må godkjennes av Europakommisjonen for bruk til et bestemt formål. Dette gjelder spesielt stoffer som kan fremkalle kreft, arvestoffskade eller skade forplantningsevnen.

4. Restriksjoner

Et hvilket som helst stoff kan bli gjenstand for en restriksjon på EU-nivå hvis det er bevist at risikoene ikke er tilstrekkelig kontrollert gjennom andre bestemmelser i systemet. Denne restriksjonsprosedyren er et slags sikkerhetsnett.

På vei mot vedtak

REACH er under behandling i Europaparlamentet og Rådet. Den ansvarlige komiteen i Parlamentet har bl.a. foreslått å redusere informasjonskravene for registrering av stoffer som brukes i små mengder. For høyrisiko-kjemikalier, gjøres kravene strengere. Miljøkommissær Dimas har uttalt at

dette er et balansert kompromiss. Når det gjelder autorisasjon av de farligste stoffene, har Europaparlamentet lagt større vekt på erstatning av de farligste stoffene med mindre skadelige alternativer.

REACH blir antagelig vedtatt i løpet av 2006 når Europaparlamentet og Rådet har gått gjennom andre lesning og vil i så fall kunne tre i kraft i 2007. Selv om den fullstendige virkningen ikke vil være synlig før 10 eller 20 år etter gjennomføringen av REACH, vil man ganske snart kunne merke betydelige gevinster for helse og miljø.

Stort fremskritt

Det har vært mye diskusjon om REACH. Enkelte, også i Norge, frykter at REACH i visse tilfeller vil resultere i dårligere beskyttelse mot farlige stoffer. De fleste, inkludert flere miljøorganisasjoner, påpeker at REACH er et stort steg fremover og vil sett under ett styrke kontrollen med farlige stoffer. Kommisjonens visepresident og tidligere miljøkommissær Margot Wallström, har uttalt at REACH vil gi oss «muligheten til å utnytte fordelene ved kjemikalier uten å utsette oss selv eller miljøet for risiko».

EU's maritime politikk: ny sjøsikkerhetspakke fra Kommisjonen

Europakommisjonen presenterte nylig et forslag til ny sjøsikkerhetspakke i EU. Dette er den tredje pakken med bud om sterkere lover og regler etter at oljetankeren «Erika» forliste utenfor kysten av Frankrike før jul i 1999. Siden «Erika»-ulykken har EU innført forbud mot oljetransport med tankere med enkeltskrog og opprettet et felles europeisk sjøsikkerhetsbyrå. EU vil nå fortsette arbeidet med sjøsikkerhet for å forhindre nye miljøkatastrofer og oljeutslipp

En miljøkatastrofe

Store mengder råolje ble sluppet ut da den 25 år gamle oljetankeren «Erika» forliste utenfor den franske kysten 9. desember 1999. Tre år senere gikk en like gammel tanker, «Prestige», på grunn utenfor Spania. Utslippene av olje skadet både miljø, fiskeri og turisme i lokalsamfunnene som ble rammet. Ulykkene satte sjøsikkerhet høyt på den politiske dagsordenen i EU. EU har så langt vedtatt to omfattende sjøsikkerhetspakker for å forhindre nye ulykker og miljøkatastrofer.

Strengere sikkerhetskrav

Kommisjonen la fram den første sjøsikkerhetspakken bare tre måneder etter «Erika»-ulykken. En hovedprioritering

var å redusere risikoen for ulykker som følge av oljetransport i tankskip med enkeltskrog. Etter at den andre sjøsikkerhetspakken ble lagt fram i desember 2000, er det nå forbud mot transport av tungolje med enkeltskrog i europeiske havner. Det foreligger også en konkret tidsplan for å fase ut slike skip. I tillegg opprettet EU et eget felles sjøsikkerhetsbyrå, EMSA. EU har også styrket overvåking, kontroll og inspeksjon av skip både til sjøs og i Europas havner.

Kommisjonen med ny offensiv

Kommisjonen foreslo i november i år en tredje sjøsikkerhetspakke etter innspill fra blant annet Europaparlamentet. Transportkommissær Jacques Barrot understreker at for å sikre en konkur-

ransedyktig sjøfartsnæring i EU må en nå sette inn et støt mot skip som ikke holder høy standard og de myndigheter som ikke sikrer etterlevelse av regelverket. Den tredje pakken skal derfor komplettere de to foregående pakkene. Nå retter Kommisjonen spesiell oppmerksomhet mot medlemslandenes forpliktelser som flaggstater og reglene for etterforskning av maritime ulykker. En vil også oppdatere lovgivning om havnestatskontroll for skip og styrke trafikkovervåking til sjøs.

Mer informasjon:

http://europa.eu.int/comm/transport/maritime/safety/2005_package_3_en.htm

Forskning big business i EU

- mulighetenes marked for norsk forskning

Norge deltar i 600 forskningsprosjekter i EU, og over 4000 nordmenn arbeider daglig med europeisk forskningssamarbeid, forteller daglig leder for Norges Forskningsråds EU-kontor, Simen Ensby

Et europeisk forskningsmarked

EUs forskningspolitikk realiseres gjennom ulike rammeprogram. Programmene har en varighet på fire år, og man er nå i slutfasen av det sjette rammeprogrammet (RP6). Ensby påpeker at nordmenn er spesielt flinke til å få gjennomslag for sine prosjekter på det europeiske «forskningsmarkedet». Ulike prosjekter konkurrerer for å vinne finansiell støtte. Det er snakk om store summer. I EU er det satt av 17,5 milliarder euro til prosjektstøtte i RP6, som går fra 2003 til 2006, hvilket tilsvarer omtrent 4 % av det totale EU-budsjettet (2001). Norge betaler 525 millioner kroner til RP6, men får omtrent den samme summen igjen i pengestøtte til prosjekter.

Big Business også for Norge

– Norge får gjennom EØS-avtalen den samme tilgangen til EU-midlene som EUs medlemsland får, sier Ensby. Dette er noe nordmenn har visst å benytte seg av. Totalt får ett av fem prosjekter støtte fra EU, mens av de norske prosjektene går en av fire seirende ut av konkurransen. Det vil si at de norske prosjektene får mest støtte av alle i EU.

– Hva kan årsaken til denne suksessen være?

– Norske deltakere er generelt svært seriøse, leveringsdyktige og oppfattet som «robuste», sier Ensby. Han påpeker at nordmenn som regel samarbeider med andre land, da i hovedsak Tyskland, Storbritannia, Frankrike, Nederland og Italia.

Begrense fragmentering og hindre duplisering

Storsatsingen på forskning i Europa og i Norge kan best forklares ut fra et behov for økt samarbeid på områder der man har felles interesser; for å begrense dobbeltarbeid. Når 2006 går mot slutten vil et nytt rammeprogram

startes, RP7, som vil legge større vekt på forskning som er viktig for industrien og på å bygge opp kompetansen i de nye medlemslandene. Kommisjonen har foreslått å doble budsjettet i forhold til RP6.

Norsk lobbyvirksomhet i RP7

Forskningsmarkedet er en arena av stor betydning for et land som Norge som har begrensede muligheter til å drive forskning på alle relevante områder. Norge kommer derfor aktivt med innspill til utarbeidelsen av det sjuende rammeprogrammet.

– Norge handler som om de var et EU-medlem i utformingen av rammeprogrammet, sier Ensby. Norge er spesielt aktiv på tre fronter. For det første når det gjelder innholdet i RP7. I tillegg kommenterer Norge alle forslag til RP. For det tredje forbereder man seg i Norge ved å informere de aktuelle miljøene om prosjekter under planlegging på deres områder. Norges interesseområder er spesielt marine og maritime temaer:

– RP7 må ta opp det som skjer under, oppå og i havet, sier Ensby entusiastisk.

Bred deltakelse - mange muligheter!

Prosjektdeltakerne kommer fra sektorer som miljø, energi, maritim transport og samfunnsvitenskap. Det er både små, innovative prosjekter og tradisjonelle tunge prosjekter som har pågått lenge. - Av de 4000 norske deltakerne kommer rundt 20 % fra universitetene, 50 % kommer fra forskningsinstituttene og hele 30 % fra næringslivet. Dette betyr, sier Ensby, at terskelen for deltakelse fra næringslivet er lav. De skremmes ikke av «byråkrati». Norge utpeker seg spesielt innen matvaretrygghet, når det gjelder fisk. SINTEF er den organisasjonen som har fått gjennomslag for flest prosjekter. Ensby presiserer at man i RP7 vil forsøke å heve suksessraten på prosjektene innen nye materialer, så som mikro- og nanoteknologi.

Simen Ensby, daglig leder for Forskningsrådets EU-kontor

Hva kan Forskningsrådet bidra med?

– Frykten for komplisert byråkratisk regelverk og papirarbeid er noe Forskningsrådet har arbeidet med gjennom informasjonsmøter og assistanse i søknadsprosessen. I tillegg må vi «senke respekterskelen» for Brussel, legger Ensby muntert til, og fortsetter: Brussel er ikke en svart boks i Europa – det finnes mange muligheter der! I praksis innebærer dette at Forskningsrådets EU-kontor informerer om utlysninger, og de kan også tilby finansiell støtte i oppstartsfasen. – I 2005 ble det delt ut 30 millioner kroner til prosjektetableringsstøtte som dekker merkostnadene ved å flytte ut, sier Ensby.

Utlysningene er basert på konkurranseprinsippet. Til hver utlysning følger en informasjonspakke med utlysningstekst, arbeidsprogram og søkerveiledning.

Ønsker du støtte til ditt prosjekt, må du følge denne prosedyren:

Trinn 1

Utlysning: "call for proposals": Forskningsrådet kan peke ut utlysninger for interesserte miljøer og holde informasjonsmøter for interesserte

Trinn 2

Nettverksbygging: Det er nødvendig å finne samarbeidspartnere og inngå en fornuftig arbeidsdeling seg i mellom.

Trinn 3

Tre måneder etter utlysningen er det søknadsfrist.

Uavhengige eksperter evaluerer hver enkelt søknad

Nye energipolitiske initiativer i EU

EU blir mer avhengig av import av olje og gass. Prognoser viser at EU må øke sin import av energi fra 50 % til 70 % frem mot 2030. EU må derfor føre en energipolitikk som sikrer stabil tilgang til energi gjennom å åpne Europas energimarkeder, å føre dialog med produsentland og å satse på energieffektivisering og fornybare energikilder.

nylig lagt fram en Grønnbok om energieffektivisering. Målsettingen er å iverksette tiltak for å redusere energiforbruket i EU med 20 % i løpet av 15 år. Hvis planene blir gjennomført, kan dette redusere elektrisitetsregningen i EU med 60 milliarder euro. Energisparing vil ikke bare være gunstig for EUs konkurransevne og vekstpotensial, men også hjelpe EU å oppnå Kyoto-målsettingene om reduksjon av utslipp av klimagasser.

Energikommissær med klare prioriteringer

EUs energikommissær Andris Piebalgs har uttrykt bekymring for hvordan EUs økonomi påvirkes av høye oljepriser og svingningene i oljemarkedet. For å gjøre EU mindre sårbart vil energikommissæren redusere energiforbruket i EU gjennom energieffektivisering og satse mer på fornybare energiresurser. Han vil også føre en bred dialog med produsentland om forsyningssikkerhet. I tillegg må EU skaffe seg bedre oversikt over oljemarkedet og utarbeide gode krisehåndteringsmekanismer for en eventuell oljekrise.

Grønnbok om energieffektivisering

Energieffektivisering er et viktig satsingsområde. Kommisjonen har derfor

Det indre energimarked

Samtidig må Kommisjonen sikre at EUs indre energimarked fungerer tilstrekkelig. De siste årene har EU blant annet vedtatt nye direktiver for både elektrisitet og gassmarkedene som skal sikre husholdninger og industri større valgfrihet og stabilitet i tilførselen av elektrisitet. Dette skal oppnås blant annet gjennom å styrke infrastrukturen som muliggjør energihandel over landegrensene. Kommisjonen har påpekt at mange medlemsland har brukt for lang tid på å gjennomføre disse direktivene. Dette undergraver vekst- og konkurransepotensialet i EU. Kommisjonen har nå stevnet seks medlemsland for Den europeiske domstolen for manglende implementering. Direktivene vil også tas inn i EØS-avtalen.

Økt samordning av energipolitikk på EU-nivå?

EUs stats- og regjeringssjefer diskuterte utfordringene i EUs energipolitikk på det uformelle toppmøtet på Hampton Court i slutten av september. Her tok Storbritannias statsminister Tony Blair initiativ til økt samordning av energipolitikken i EU, spesielt med tanke på forsyningssikkerhet og etableringen av et felles elektrisitetsnettverk i Europa.

Flere aktuelle lenker:

http://europa.eu.int/comm/energy/efficiency/index_en.htm

http://europa.eu.int/comm/energy/index_en.html

Ny giv for EUs nordlige dimensjon

Fernando Garcés de los Fayos
(DG Relex, Europakommisjonen)

Den nordlige dimensjon ble lansert i 1999 for å øke fokus på grenseoverskridende samarbeid i Europas nordlige regioner. Nå går samarbeidet inn i en ny fase.

Den fjerde ministerkonferansen om EUs nordlige dimensjon som ble avholdt i Brussel mandag 21. november, ble en suksess. Russland deltok på lik linje med de andre partene. Her ble partene enige om et ramedokument for en fornyet politikk for den nordlige dimensjonen. De nye retningslinjene skal tre i kraft fra 2007. Norge og Islands medlemskap i den nordlige dimensjonen bekreftes i ramedokumentet.

Det er i den nordlige delen av Europa at Russland og EU har felles grenser. Derfor er grenseoverskridende samarbeid et av de viktigste satsningsområdene for Den nordlige dimensjonen. Nordeuropeiske regionale organisasjoner som Østersjørådet, Nordisk Ministerråd og Barentsrådet gjør allerede en utmerket jobb i sine respektive geografiske områder. Den nordlige dimensjonen er en mer omfattende politikk som dekker området fra Arktis i nord til de sørlige delene av Østersjøen, og fra Nord-Russland i øst til Island og Grønland i vest.

Det er flere faktorer som kan bidra til å forklare suksessen på den siste ministerkonferansen. Først og fremst innses alle parter at de nå har noe å tjene på et permanent politisk rammeverk for nordlige spørsmål.

Vi ser nå konsekvensene av den siste EU-utvidelsen for de nordlige områdene. 1. mai 2004 ble Polen, Litauen,

Latvia og Estland fullverdige medlemmer av EU. Sammen står de for mer enn halvparten av befolkningen i de totalt ti nye EU-landene. Det er kanskje enda viktigere at åtte av de ni landene som grenser til Østersjøen nå er medlem av EU. Dette forklarer hvorfor EUs nordlige dimensjon har beveget seg østover.

I tillegg har omfanget og kvaliteten på samarbeidet mellom EU og Russland gradvis blitt bedre. På toppmøtet mellom EU og Russland i mai ble de enige om fire felles samarbeidsområder (økonomi, justis, sikkerhet og forskning, utvikling og kultur) med tilhørende «kjøreplaner». Samarbeidsområdene gjenspeiler fordypningen av forholdet mellom EU og Russland, for eksempel gjennom økt gjensidig handelsavhengighet, energisamarbeid eller felles forståelse av globale miljøspørsmål som ratifisering av Kyoto-protokollen. Parallellene mellom de fire samarbeidsområdene og den nordlige dimensjonens satsningsområder er klare. Den nordlige dimensjonen vil bli det regionale uttrykket i Nord-Europa for de fire felles samarbeidsområdene. Den nordlige dimensjonen vil fortsatt inkludere mål av særlig relevans i nord, slik som det sårbare miljøet, urbefolkningsspørsmål, helse og livskvalitet. Geografisk sett vil den nordlige dimensjonen fortsatt vektlegge satsningen på regioner som Kaliningrad og de arktiske og subarktiske områdene.

Dessuten har det grenseoverskridende samarbeidet båret frukter de siste årene, både i Baltikum og ved Russlands grenser. Interreg-finansierte programmer og de såkalte naboskapsprogrammene har skapt et solid og effektivt nettverk for samarbeid. I tillegg har bilaterale initiativ tatt av regionale organisasjoner, stater og myndigheter, så vel som det sivile samfunn og universiteter, bidratt til mer effektivt grenseoverskridende samarbeid.

Den nordlige dimensjonens miljøpartnerskap har banet vei for enighet om den fremtidige nordlige dimensjon. Takket være bevilgninger innenfor miljøpartnerskapet, har store infrastrukturprosjekter blitt iverksatt som ellers ikke ville vært økonomisk gjennomførbare. Disse prosjektene får store lån fra EBRD (Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling), NIB (Den nordiske investeringsbanken) og EIB (Den europeiske investeringsbanken).

Felles eierskap og økt engasjement fra alle parter vil sannsynligvis føre til utfordrende diskusjoner i tiden fremover, men det vil være verdt strevet, ettersom felles eierskap også betyr felles ansvar. Derfor står partene overfor en felles suksess eller en felles fiasko. Innbyggerne i nord forventer at vi lykkes og at Den nordlige dimensjonen skal gi dem en bedre fremtid. Vi må ikke svikte dem.

Ny strategi for finansielle tjenester

I den nye femårsplanen for finansielle tjenester er hovedprioriteringen å konsolidere det som allerede er gjort og sikre en god gjennomføring av dagens regelverk. Videre har Kommisjonen som mål at regelverket for finansielle tjenester skal være basert på prinsippene om bedre regulering. Økt konkurranse på markedet og økt europeisk innflytelse i globaliseringen av kapitalmarkeder står også sentralt i den nye strategien.

Les mer her:

<http://www.europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1529&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>

Ungdom har ordet

5-11 desember var det Europeisk ungdomsuke. Temaet i år var «De unge tar ordet» og satte særlig fokus på de unges aktive deltakelse i EUs politikk. 200 ungdommer var samlet i Brussel for å diskutere sentrale spørsmål om EU med Kommisjonen og Europaparlamentet. Den europeiske ungdomsuken omfattet en hel rekke arrangementer i medlemslandene og på forhånd hadde Kommisjonen hatt en EU-dekkende undersøkelse blant unge om de viktigste aktuelle emner som EU i dag jobber med. Nesten 4000 deltok i høringen, som Kommisjonen vil bruke til å skape flere perspektiver i ungdomspolitikken. <http://europa.eu.int/youth>

Ny fiskeritavtale

EU og Norge har blitt enige om en bilateral avtale om fiskekvoter for 2006. Avtalen gjelder syv felles fiskebestander i Nordsjøen. Den langsiktige forvaltningsplanen for torsk ble revidert for å sikre den fremtidige bestanden. EU og Norge gjorde også fremskritt når det gjelder å styrke kontroll og overvåkning i kampen mot ulovlig fiske.

Enige om langtidsbudsjett

Stats- og regjeringssjefene i EU ble etter lange og vanskelige forhandlinger enige om langtidsbudsjettet 16. desember. Det totale budsjettet for perioden 2007-2013 er i overkant av 862 milliarder euro.

Enklere og billigere å betale

Det er et paradoks at til tross for en felles valuta og et indre marked, er det ofte dyrt og vanskelig å betale på tvers av grensene i EU. Et nytt lovforslag fra Kommisjonen har som mål å opprette et felles europeisk betalingsområde.

Dyrt og vanskelig

I dag gjør ulike regler i medlemslandene utenlandsbetalinger både dyrere og vanskeligere å gjennomføre enn nasjonale betalinger. En del nyttige tjenester er ikke tilgjengelige over landegrensene. For eksempel kan en belgier med sommerhus i Spania ikke bruke en automatisk betaling for å betale den spanske strømregningen. Dessuten varierer kostnadene for banktjenester fra land til land. Mens du i Nederland i snitt må ut med 34 euro i året for normale banktjenester, må den gjennomsnittlige bankkunden i Italia betale 252 euro for de samme tjenestene.

Ett europeisk betalingsområde

Et nytt lovforslag skal gjøre det mulig å opprette et felles europeisk betalingsområde. Allerede i 2001 kom det en lov om at utenlandsbetalinger i euro ikke skal koste mer enn en nasjonal overførsel i euro. Det nye forslaget går mye lenger. Det dekker alle betalinger, i euro eller annen europeisk valuta, uansett hvordan betalingen er foretatt.

Målet er at betalinger over grensene – med kredittkort, debetkort, elektroniske overførsler og automatiske overførsler – skal være like enkle, sikre og billige som nasjonale transaksjoner i de enkelte medlemsland.

I praksis er det i dag liten konkurranse fordi mange betalingstjenester sjelden kan tilbys over landegrensene. Studier viser at de årlige kostnadene for betalinger mellom de ulike nasjonale systemene utgjør 2-3 % av BNP. Kommisjonens forslag vil sikre en fair og åpen adgang til markedet for betalingstjenester samtidig som det vil øke og standardisere forbrukervernet.

Et felles betalingsområde vil bare være mulig med bankenes samarbeid. Det juridiske og tekniske går hånd i hånd, og det er opp til bankene å utvikle felles tekniske standarder. Målet er at bedrifter og privatkunder senest i 2010 vil kunne foreta betalinger til andre EU-land like enkelt, rimelig og med like stor sikkerhet som i hjemlandet.

Seminar om europeisk sikkerhetspolitikk

2. desember arrangerte Delegasjonen i samarbeid med Atlanterhavskomiteen og Den britiske ambassaden i Oslo et seminar om utviklingen i de europeiske sikkerhetsstrukturene. Tittelen på seminaret var «Shifts in European security structures – What does this mean for the EU and Norway?» Statssekretær i Forsvarsdepartementet, Espen Barth Eide, åpnet konferansen

med et innlegg om Norges sikkerhetspolitiske utfordringer og EUs sikkerhets- og forsvarspolitik (ESDP). Jim Cloos fra Rådets sekretariat og Lars-Erik Lundin fra Europakommisjonen ga sine perspektiver på utviklingen av EUs sikkerhetspolitikk, sett fra Brussel. Brian Crowe, som tidligere var Generaldirektør i Rådet og nå sitter i styret for Chatham House i London,

snakket om forholdet mellom ESDP og NATO, samt om EU og NATO har komplementære eller konkurrerende roller. Nina Græger, NUPI, tok for seg Norges rolle mellom NATO, EU og USA. Debatten etterpå ble innledet med kommentarer fra tidligere statssekretær Vidar Helgesen og stortingsrepresentant Morten Høglund. Det var ca 120 deltakere på seminaret.

Nye publikasjoner på norsk

Kort om EU som global aktør

- brosjyre om EUs rolle i verden som handelspartner, bistandsyter og sikkerhetsaktør. 16 sider

Panorama - en kort innføring om EU og de europeiske institusjoner, inkludert utbredt kart over Europa men nøkkelstatistikk om EUs medlemsland.

Kort om Europakommisjonen

- brosjyre som presenterer Europakommisjonen og informasjon om de enkelte kommissærene og deres ansvarsområder. 16 sider

Foredrag og presentasjoner

Delegasjonen stiller gjerne opp vederlagsfritt for å holde foredrag og presentasjoner til grupper som ønsker å lære mer om EU. Vi har flere dyktige ansatte som kan gi generelle og mer spesifikke presentasjoner. Ta gjerne kontakt dersom du ønsker å høre mer om hva vi kan tilby. Send E-post til: europakommisjonen@cec.eu.int markert «Foredrag».

Du finner en liste over alt vårt gratismaterieell her:

<http://www.europakommisjonen.no/informasjon/gratismaterieell.asp>

Følg med på hva som skjer i EU! Gratis abonnement på elektronisk nyhetsbrev, EU-magasinet og invitasjoner til seminarer og konferanser får du ved å registrere deg på: <http://www.europakommisjonen.no/Publikasjoner/abonnement.asp>

Ansvarlig utgiver Europakommisjonens delegasjon til Norge og Island • Redaktør Lillian Andenæs • Bidragsytere: Rune Dragset, Sunniva Tofte, Véronique Janand Kolbjørnsen, Kristin Mørkestøl, Torunn Olsnes, Solveig Ulvaen. • Adresse Pb 1643 Vika, 0119 Oslo • Tlf. 22 83 35 83 • Faks 22 83 40 55 • E-post europakommisjonen@cec.eu.int • Dokumentasjonstjenesten: Hverdager kl. 09-16, Haakon VII's gt 10
Hjemmesider: www.europakommisjonen.no, www.eung.no • Europaserveren: europa.eu.int • Grafisk produksjon: Mediehuset GAN
Innholdet i EU-magasinet gjengir ikke nødvendigvis Europakommisjonens offisielle standpunkter. Ettertrykk tillatt med kildehenvisning.
Gratis abonnement. • ISSN: 1500-5275